

بحرانی جهانی عمیق تر از بحران مالی سال 2008

متاسفانه به نظر می رسد که در بین بسیاری از سیاستگذاران هنوز فهم صحیحی از ابعاد جهانی و کشوری بحران کرونا وجود ندارد.

بحرانی جهانی عمیق تر از بحران مالی سال 2008

متاسفانه به نظر می رسد که در بین بسیاری از سیاستگذاران هنوز فهم صحیحی از ابعاد جهانی و کشوری بحران کرونا وجود ندارد. این در حالی است که :

1 بازار سهام آمریکا **سریعترین سقوط خود را در طی صد سال اخیر تجربه کرده است** و تمامی افزایش سهام ها از ابتدای ریاست ترامپ از بین رفت.

2 فدرال رزرو آمریکا نه تنها از تمامی ابزارهایی که در بین بازه ی 2008 تا 2013 و به تدریج استفاده کرد به یکباره استفاده کرده بلکه به احتمال زیاد به زودی شروع به خرید اوراق شرکتی می کند. ولی بر خلاف دوره بحران مالی **هیچ یک از این ابزارها در جلوگیری از سقوط شدید بازار سهام موثر واقع نشده است.**

3 اولین پکیج سیاستهای مالی آمریکا که گفتگوها بر سر آن در حال نهایی شدن است در حدود دو تریلیون دلار است. این مقدار بیش از دو برابر کل سیاست های مالی است که در طول بحران مالی 2008 اتخاذ شد.

4 بر اساس برخی تخمین های اولیه در آمریکا تنها در هفته ی گذشته بین دو و نیم تا سه میلیون نفر شغل خود را از دست دادند و پیش بینی میشود که نرخ بیکاری حداقل به پانزده درصد برسد. برخی تخمین ها تا سی درصد بیکاری را پیش بینی میکند.

5 وضعیت مالی دولت آمریکا چه از لحاظ انباشت بدهی ها و چه از لحاظ کسری بودجه ی قبل از ورود به بحران به مراتب بدتر از بحران مالی 2008 است.

6 تک تک سیاستگذاران فعلی آمریکا به مراتب ضعیف تر از سیاستگذاران دوره بحران مالی هستند. چه در سطح ریاست جمهوری، چه وزیر خزانه و از همه مهتر در سطح ریاست فدرال رزرو.

7 تخمین ها حکایت از کاهش 60-90 درصدی بسیاری از بخش های خدماتی در فصل پیش رو دارد و ورشکستگی و یا بیل اوت بخش عمده شرکت های هواپیمایی و هتل ها اجتناب ناپذیر است. همچنین به دلیل حضور بیشتر قشر آسیب پذیر در بخش خدمات فشار این بحران بر اقشار ضعیف و فاقد بیمه درمانی بسیار بیشتر است.

8 ترکیب نابرابری و عدم وجود نظام درمانی همه گیر با ویروس کرونا **آمریکا را مستعد بروز بحران های اجتماعی** کرده است.

9 نوع سیاست های پیش گیرانه ی مرتبط با کاهش تعاملات اجتماعی بخش زیادی از نیروی کار را از بازار کار خارج میکند و در نتیجه مستقل از سیاست های پولی و مالی بخشی زیادی از **افت تولید اجتناب ناپذیر** است.

کاهش شدید قیمت نفت هم مزید بر علت شده و بخش عمده ی شرکت های تولید کننده نفت شیل را در آستانه ورشکستگی قرار داده است. تمامی این اتفاقات در کشوری می افتد که بیشترین توان را در اعمال سیاستهای پولی و مالی دارد.

وضعیت کشورهای اروپایی هم علی رغم اتخاذ تدابیر مشابه بسیار بد است.

بسیاری از کشورهای اروپایی حتی قبل از این بحران هم همچنان با مشکلات ناشی از بحران مالی 2008 در حال دست و پنجه نرم کردن بودند.

با شیوع ویروس در کشورهای در حال توسعه این وضعیت ابعاد شدیدتری پیدا میکند.

در مجموع به نظر می رسد که کل اقتصاد جهانی با یکی از بزرگترین بحران های صد سال اخیر مواجه است.

در چنین شرایطی فهم صحیح از ابعاد جهانی و کشوری چنین بحرانی و بازگشت عقلانیت به نظام تصمیم گیری کشور اولین قدم برای کاهش این بحران است. عقلانیتی که حداقل بروز آن می توانست **استفاده از فرصت طلایی تعطیلات نوروز** و تصمیم قاطع برای کاهش سفرها و تعاملات نوروزی باشد. فرصتی که متاسفانه به هدر رفت و اکنون با بحران افزایش کرونا پس از تعطیلات نوروز مواجه خواهیم بود.

در طول تاریخ بحران‌ها مهمترین نقاط صعود و یا افول تمدن‌ها بوده‌اند.

بازگشت عقلانیت و اتخاذ سیاست‌های مناسب داخلی و بین‌المللی می‌تواند فرصت مناسبی را برای رشد بلند مدت کشور فراهم کند و عدم بازگشت عقلانیت ما را به نقطه بدون بازگشت میبرد.